

ZILLEGHEM

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT

31ste jaargang nr. 3

juli - augustus - september 2010

verantw. uitg. B. Denys, Klaprozenlaan 13, 8210 Loppem

ZILLEGHEM

Handelingen van de Kring
voor Heemkunde en Geschiedenis
'Pastoor Ronse'

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT

INHOUD

Smessaert Georges

De postgeschiedenis van Loppem (deel 2),

p. 87

Denys Bertrand

*Legerarts Camiel Vande Voorde, oorlogscorrespondent voor
pastoor Frederik Ronse (Antwerpen, 6 september 1914), p. 117*

juli - augustus - september 2010 – 31ste jaargang nr. 3

Bestuur:

Bertrand Denys, Klapprozenlaan 13, 8210 Loppem
Patrick Arnou, B. J. Lievensstraat 12, 8210 Zedelgem
Géry Cappon, Patrijzenhoek 9, 8210 Zedelgem
Willy Casier, Wildebeekstraat 23, 8211 Aartrijke
Johan Braet, Wantestraat 136, 8310 Assebroek
Paul Vandenbussche, Guido Gezellelaan 44, 8210 Loppem
Johan Verplancke, Torhoutsesteenweg 396, 8210 Veldegem
Noël Denolf, Snellegemsestraat 118, 8210 Zedelgem
André Vanhevel, Belledreef 4, 8210 Veldegem

Redactie:

Bertrand Denys, Johan Braet, Paul Vandenbussche

website: www.bloggen.be/heemkundezedelgem

Lidmaatschap: € 10,00

Rek. 001-0771018-41 of 738-1172056-27
Heemkundige Kring 'Pastoor Ronse' Zedelgem

Secretariaat:

Willy Casier, Wildebeekstraat 23, 8211 Aartrijke
Tel.: 0475-648116 willy.casier@gmail.com

Abonnementen:

P. Arnou, B. J. Lievensstraat 12, 8210 Zedelgem
Tel.: 050 / 20 98 58 – Fax: 050 / 20 95 01

Studies verschijnen in 'Zilleghem' of uittreksels daarvan, mogen niet gebruikt noch aangehaald worden zonder te verwijzen naar dit tijdschrift en de auteur.

Iedere auteur is verantwoordelijk voor de inhoud van zijn artikels.

Illustratie op de cover: *Duitse soldaten voor het gemeentehuis (Ortskommandantur) van Loppem (verz. F. Caerels)*

De postgeschiedenis van Loppem

(deel II)

Georges Smessaert

De stempel: Relais de Lophem

Bij Oostkamp (1866-1867)

Op 29 september 1866 werd het postkantoor Oostkamp opgericht in het station. De stationschef van Oostkamp was ook de eerste Oostkampse postmeester. In 1866 kreeg Loppem een relaïskantoor. Dat is de laagste rang en geen echt kantoor. De postbode mocht enkele eenvoudige verrichtingen doen en daarvoor had hij een stempeltje nodig. Uit die periode zijn er geen brieven van Loppem gekend. De bediening vanuit Oostkamp duurde niet lang. Waren er misschien moeilijkheden met de overbrenging van de briefwisseling naar Loppem of was het eenvoudiger om de postzakken vanuit Brugge mee te geven met de trein naar Torhout die toch halt hield in Loppem?

Bij Brugge (1868-1876)

In 1868 werd Loppem weer rechtstreeks afhankelijk van het hoofdkantoor van Brugge. De Loppemse brieven kregen het stempeltje RELAIS DE LOPHEM en in Brugge kregen ze er nog een datumstempel bij.

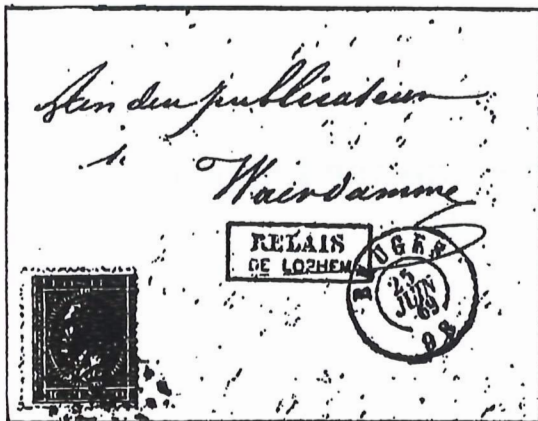

Fig. 6 25 juni 1869 –
Brief uit Loppem met
'RELAIS DE LOPHEM'
over Brugge (ronde
stempel) en Oostkamp
naar Waardamme.
(Verz. B. Blontrock)

De periode van een afzonderlijke bode (1877-1885)

In die periode beschikte Loppem over een eigen bode die de brieven bestelde en de brievenbus lichtte. Alle Loppemse brieven werden afgestempeld en naar Brugge gebracht.

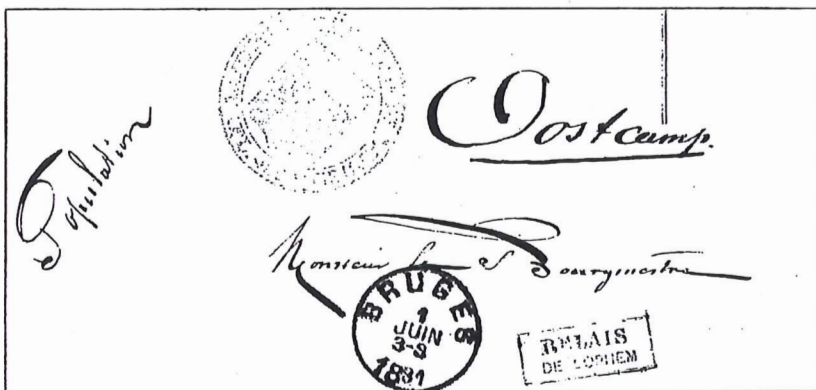

Fig. 7 1 juni 1881 – Administratieve brief van Loppem naar Oostkamp.
Er wordt gemeld dat Camille De Meulenaere (forgeron) zich in Oostkamp
wil vestigen bij O. Vermeersch.

Het postkantoor Loppem bij Brugge Station (1885-1892)

In Brugge werd er een nieuw postkantoor opgericht in het station. Het was efficiënter om vanuit dit nieuw kantoor Loppem te bedienen.

Fig. 8 Brief van
11 februari 1888.
Brieven uit die periode
dragen de stempel
BRUGGE (STATION).

De locaties van het postkantoor en de postboden

- In het bevolkingsregister van 1900-1910 staat er dat Ludovicus Rosseel, geboren te Stalhille op 10 juli 1848, 'brievendrager' was van beroep.
- Rond 1920 was het postkantoor gevestigd in de Rijselsestraat in het huis Ketels dat later werd afgebroken. Daar woonde Louis Rosseel, alias Louis Facteur, die er postbode was.
- Later was het postkantoor in de Stationsstraat. Op een oude postkaart kunnen we het huis zien: het is het huis met de trapgevel waar G. Van de Voorde woonde tot na de Tweede Wereldoorlog. Zie fig. 9.
- Later verhuisde het postkantoor naar de Kapellestraat 43 waar postbode Victor Willems woonde. Hij kwam van Meetkerke.
- Enkele jaren later trok men naar de Heidelbergstraat 9 in het oudere huis enkele meters voor café de Lekpot. Daar bleef men tot 1977.

Fig. 9

- Na de fusies van gemeenten in 1977 kwam een deel van het gemeentehuis vrij. Dat was het laatste adres van het Loppemse postkantoor dat op 26 oktober 2007 zijn deuren sloot. Nu rest ons enkel een postpunt in het benzinstation langs de Autobaan.

De eerste Loppemse postboden

In de bevolkingsregisters van Loppem vond ik enkele gegevens over de eerste postboden:

- Louis Steculatorum, 'brieffdrager', huwde te Loppem op 22 april 1869 met Juliana Matthijs. Hij woonde van 26 november 1868 tot 5 mei 1869 te Loppem.
- Jean De Graeve, 'brievendrager', woonde van 7 juni 1871 tot 18 januari 1872 in het huis A2 naast het (oud) gemeentehuis in de Rijzelsestraat.
- Louis Steculatorum woonde weer te Loppem van 1 januari 1872 tot 17 september 1873 in het huis A15.

- Petrus Engels, 'briefdrager', woonde op het Dorp in huis B4 van 1 oktober 1873 tot hij op 29 september 1879 naar Oostende vertrok.
- Louis Joseph Rosseel volgde hem op. Hij woonde eveneens in B4 van 24 oktober 1879 tot hij op 2 april 1897 stierf.
- Disiderius De Meyer, 'Posterijen factor', woonde in 1939 op het Dorp.

Ander personeel (mondelijke gegevens)

- Alfons Janssens (alias Henri Latte) woonde in de Heidelbergstraat.
- Cyriel Van Cleven was postmeester en woonde in het hoekhuis op de wijk De Sparre.
- Louis Rosseel (alias Louis Facteur) woonde in het begin van de Rijselsestraat naast het gemeentehuis (vroeger Oud Gemeentehuis, nu Sint-Maarten).
- Gerard Keereman uit de Eninkstraat was postbode in de jaren dertig en veertig.
- Gabriël Keereman, 'Chef Facteur,' en André Jonckheere, afkomstig uit Assebroek, waren postbode in de periode dat het kantoor gelegen was in de Heidelbergstraat.
- Achiel Defloel is van 1966 tot 1971 postmeester geweest in de Heidelbergstraat met 43/45 diensturen. Zijn officiële titel was onderpostontvanger.
- Bedienden aan het loket: Yvette Becue, Nadine Ooghe en Martine Lecompte. Deze laatste was agentschapshoudster tot aan de sluiting van het kantoor in het gemeentehuis.

Stempels met 'LOPHEM'

Pas op 23 mei 1892 kreeg Loppem een eigen postkantoor. In vergelijking met andere gemeenten is dat vrij laat. Dat valt echter te verklaren doordat Loppem op enkele kilometers van Brugge ligt en dicht bij Oostkamp waar reeds in 1866 een postkantoor was. Loppem had in 1890 slechts 1866 inwoners waarvan het grootste deel niet of amper kon lezen en schrijven. De meeste briefwisseling kwam van het gemeentebestuur, de pastoor, de kloosters of abdijen, de handelaars en de adellijke families.

Stempeltype E10

Van dat eerste type zijn er twee verschillende stempels bekend.

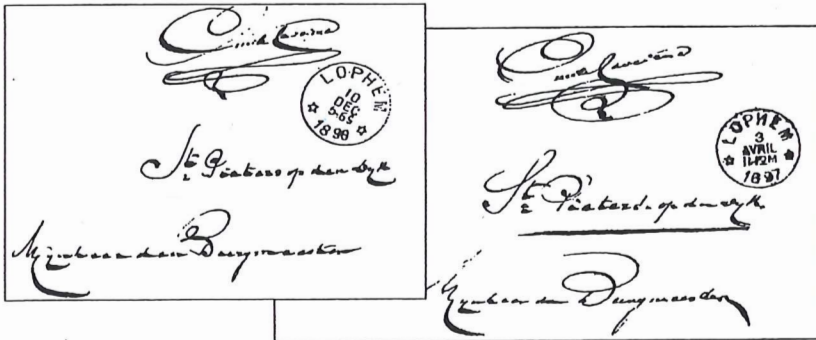

Fig. 10

Diameter 24,5 mm.
De sterretjes staan lager:
Vroegst gekende datum:
11 juni 1892.
Laatst gekende datum:
december 1896.

Diameter 23mm
De sterretjes staan hoger:
Vroegst gekende datum:
21 mei 1896.
Laatst gekende datum:
3 april 1897.

Stempeltype E11

In 1897 kreeg het Loppemse postkantoor, zoals de meeste postkantoren, twee nieuwe stempels. De buitenste rand bleef behouden, alleen het datummidden veranderde. De uuraanduiding 5 – 6 S(oir) werd 17 – 18 en 11 – 12 M(idi) werd 11 – 12.

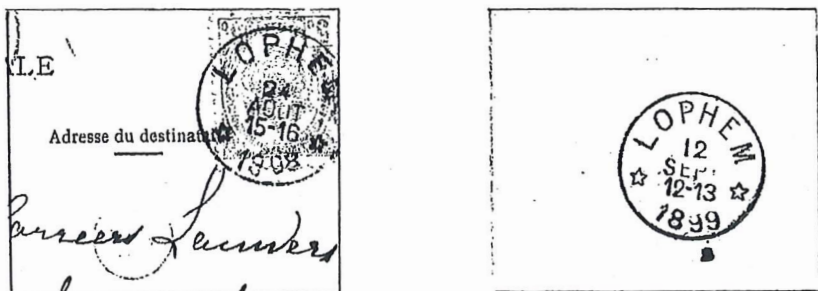

Fig. 11 De stempel van 24,5 mm is gekend van 14 juni 1897 tot 13 februari 1912. De stempel van 23 mm is gekend van 7 mei 1897 tot 8 februari 1903.

Van Franstalige naar tweetalige stempels: E18

Het dienstorder van 19 oktober 1910 kwam tegemoet aan het verlangen van de Vlamingen om postzegels en –stempels een Nederlandstalig karakter te geven. Vanaf dan werden er tweetalige teksten gebruikt op de postzegels, maar ook de stempels werden aangepast. De Vlaamse gemeentenamen werden niet langer in het Frans geschreven. Voor 'LOPHEM' veranderde er uiteraard niets, maar de namen van de maanden werden in Romeinse cijfers geschreven en niet meer in het Frans. De volgorde van het datummidden was voortaan: uur – dag – maand. Deze wijziging is in Loppem maanden te laat ingevoerd. Er worden nog stempels van het vorige type gevonden tot 13 februari 1912.

Van dit type is er slechts één stempel gekend: deze met diameter 24,5 mm. Meestal zijn er twee stempels beschikbaar voor het geval dat er één stempel uitvalt.

Deze stempel is gekend van 18 maart 1912 tot 3 september 1914.

Fig. 12 Dienstkaart van Brugge naar Loppem. Bemerkt de tweetalige stempel van Brugge.

De Duitsers naderen

Toen de Duitsers in 1914 ons land binnenvielen kwamen hier veel vluchtelingen op doortocht. Deze vertelden verhalen over de wreedheid van de oorlog. Jonge mannen, die bang waren om ingelijfd te worden in het Duitse leger, sloegen op de vlucht. Ook Loppemse mannen sloegen op de vlucht richting Frankrijk van waaruit ze hun familie geruststelden door een kaartje of een foto te sturen.

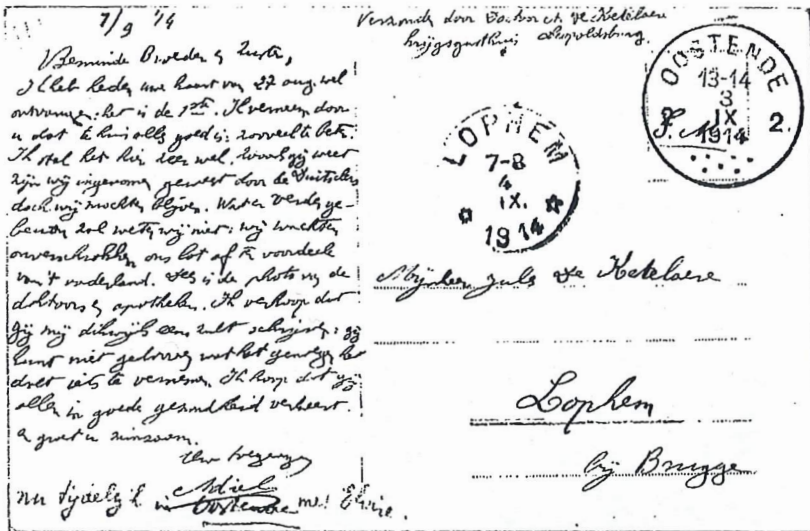

Fig. 13 Een tiental dagen voordat de Duitsers Loppem innamen, kreeg Jules De Ketelaere een kaartje van zijn broer Adiel die dokter was in het 'krijggasthuis' in Leopoldsburg en op dat ogenblik te Oostende verbleef. "Wij wachten onverschrokken ons lot af ten voordele van het vaderland." (Verz. B. Blonrock).

Fig. 14 "De ware vrienden van Lophem" stuurden vanuit Parijs een foto naar hun familie. Jammer dat de namen van die Loppemse vluchtelingen niet bekend zijn.

Loppem tijdens de Eerste Wereldoorlog

- 1 14 oktober 1914: na enkele schermutselingen konden de Duitsers omstreeks 16 uur oprukken. Dat was het begin van een bezetting die 4 jaar en 3 dagen zou duren.
- 2 De Belgische post viel hier stil en werd, zoals overal in de bezette gebieden, overgenomen door de Duitsers.
- 3 Het grondgebied van Loppem viel onder twee verschillende bezettingszones met als scheiding: de grens met Sint-Michiels, de Kerkebeek en de Rollewegbeek. Het noordelijke deel was bezet door het 'Marinekorps Flandern' met hoofdkwartier Brugge onder admiraal von Schröder en het zuidelijke deel was bezet door de 'Landsturm' van Gent. Hun overste was aangevoerd als Ortskommandant met bijna onbeperkte bevoegdheden.
- 4 15 februari 1915: 180 manschappen, die tot de '51e Reserve Munitions Kolonne' behoorden, kwamen toe in Loppem. Ze waren afkomstig uit Elzas-Lotharingen en spraken vlot Frans. Hun aanvoerder werd vanaf toen de Ortskommandant. Ze verlieten Loppem op 22 juni 1915. Later kwamen andere Ortskommandanten ('Landsturm') die hier verbleven. Ook het postverkeer viel onder hun bevoegdheid.
- 5 18 juli 1917: volgens R. Verstraete in *Loppem onder de oorlog 1914-1918* was Loppem op 18 juli 1917 verdeeld in twee delen. Het zuidelijke deel viel onder de Kommandantur Zedelgem en het noordelijke deel (grens Kerkebeek-Rollewegbeek) bleef onder het Marinekorps. In december 1917 was de nieuwe Ortskommandant gehuisvest in de Stationsstraat.
- 6 Op 8 mei 1918 viel Loppem onder de Kommandantur Oostkamp en dit tot de bevrijding.

Briefwisseling van openbare besturen

Zoals reeds gezegd was de postorganisatie tijdens de Eerste Wereldoorlog in handen van de Duitsers. Private briefwisseling was aan strenge regels onderworpen. Hieronder een mooi voorbeeld om te illustreren welke weg die briefwisseling moest afleggen en welke diensten ze moest passeren.

Fig. 15 30 maart 1916 - Administratieve kaart uit Sint-Andries "Durch gütige Vermittlung der Ortskommandantur" over de 'Etappen-Inspektion Gent' verstuurd naar Loppem.
Ronde stempel: 'Der Präsident der Zivilverwaltung für die Provinz Westflandern'.
Openbare besturen die hun brieven verstuurden, moesten "Staatsdienstsache" vermelden en ze genoten portvrijdom.

Briefwisseling van Duitse militairen

Loppem was, met de vele kastelen in een bosrijke omgeving, een geliefkoosde plaats voor militairen die voor een rustpauze terug-

kwamen van het front. Van de kastelen Tudor, Peereboom (Sint-Andries), Lisbona en Valkenbos (Loppem) waren de bewoners gevlucht. Daarom werden die kastelen, niet ver van de abdij van Zevenkerken, gebruikt als 'Erholungsheim' voor lichtgewonde Duitse officieren.

Een kaart van een Duitse soldaat aan "Mein lieber Dirigent Schuster" Lophem 4.4.'15

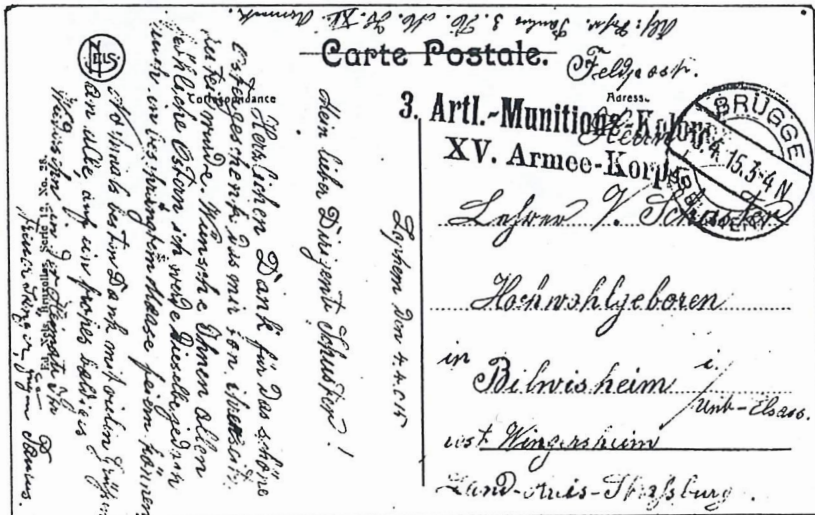

Fig. 16 Feldpostkarte uit Loppem over Brugge verstuurd naar de Elzas. (Verz B. Blontrock)

Fig. 17 Tijdens de oorlog verbleven er dikwijls Duitse soldaten te Loppem. Na een periode aan het front was zo'n rustperiode welkom. Op de trappen voor de kerk werden de brieven van thuis uitgedeeld. De gezichten van de soldaten vertellen boekdelen. (Verz. Filip Caerels)

Duits hospitaal te Loppem

De Sint-Andriesabdij van Zevenkerken, gelegen in de bosrijke omgeving van Loppem en Sint-Andries, moest tegen 16 februari 1915 ontruimd worden. De lokalen werden herschapen in een 'Kriegslazaret'. Onmiddellijk werden er 80 zieken en gewonden in ondergebracht. Op 21 februari was dat aantal reeds gestegen tot 150. De Sint-Andriesabdij zou voor de rest van de oorlog dienstdoen als ziekenhuis.

Men beschikte er over een eigen briefstempel: 'LEICHTKRANKEN ABT. ST.ANDREAS'.

De abdij is gelegen op het grondgebied Sint-Andries maar de afzender schrijft 'Lophem 10 november 1916'. Deze kaart toont aan dat de abdij postaal afhankelijk was van het postkantoor van Loppem.

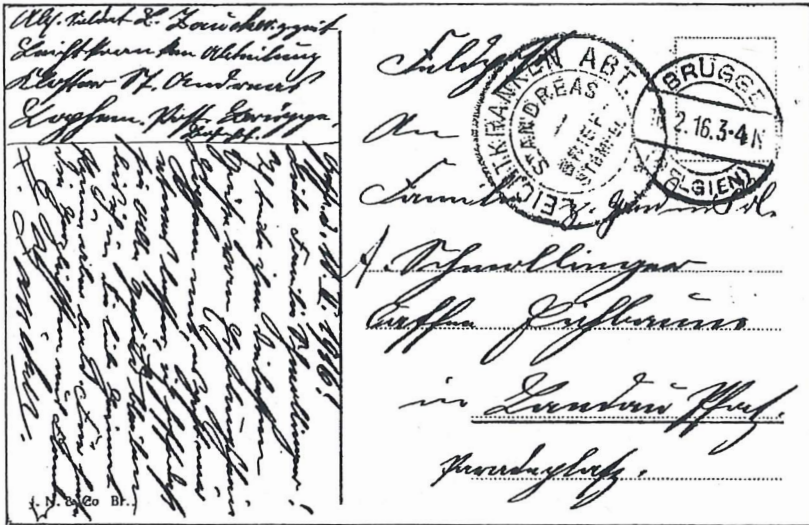

Fig.18 Een prentkaart vanuit Zevenkerken (zie stempel) over Brugge naar het thuisland. Bemerkt de Duitstalige stempel van Brugge.

Briefwisseling van Loppemse burgers

Op 3 november 1917 kwam het bevel van de Duitse overheid dat het 'ouderlingengesticht' Sint-Jozef met school en klooster ontruimd moest worden. Op 1 december 1917 werden de lokalen ingericht als telefooncentrale voor het 'General Kommando' van het 'Reserve Armee-korps' dat zich in de gemeente had gevestigd. In de jongensschool werd een elektriciteitscentrale geïnstalleerd, die stroom leverde voor de huizen en de lokalen waar soldaten ingekwartierd lagen.

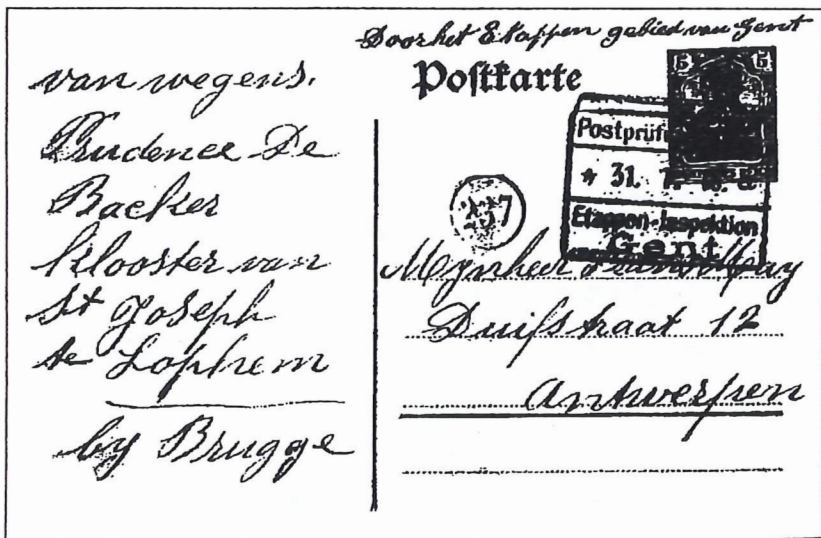

Fig. 19 Briefkaart van Prudence De Backer die in het 'klooster St. Joseph te Lophem' verbleef. Het postverkeer stond onder toezicht van de 'Postprüfungstelle' van de 'Etappen-Inspektion' te Gent. Die burgers moesten wel Duitse zegels gebruiken die ze konden kopen in de Ortskommandantur. Hier werd een zegel gebruikt van het type 'Germania' met opdruk België/5 centimes.

De Ortskommandantur

Loppem lag op de grens van twee militaire gebieden. Zo was het noorden van Loppem bezet door het 'Marinekorps Flandern' en het zuiden door de 'Landsturm' van Gent. Toen op 8 februari 1915 hier 180 man van de '51e Reserve Munitions Kolonne' arriveerden, werd hun aanvoerder Ortskommandant. Dat is het hoogste plaatselijk gezag. Later werd hij opgevolgd door anderen die zich soms als echte tirannen aanstelden. In 1917 werd Loppem ingedeeld bij de Kommandantur Zedelgem en achteraf tot aan de bevrijding bij de Kommandantur Oostkamp.

Zeer veel dingen moesten aangevraagd worden op de Kommandantur. Wilde men de gemeente verlaten, dan moest men daarvoor een bewijs aanvragen. Hier een voorbeeld van Martha Kinsabil die een bewijs van identiteit heeft aangevraagd. Bemerkt de stempel van de Ortskommandantur/LOPHEM

Fig. 20 Hier is slechts een deel van dat document weergegeven

Fig. 21 Voor het gemeentehuis van Loppem lieten de Duitse militairen zich graag fotograferen. Waarschijnlijk is het de Ortskommandant zelf die hier in het midden staat en is de foto genomen door een Duitse militair, want zonder toelating kon dit zeker niet gebeuren. (Verz. Filip Caerels)

De noodstempel na W.O. I

Op 17 oktober 1918 kwamen de eerste Belgische verkenners opdagen. Na enkele dagen strijd was Loppem op 20 oktober 1918 volledig bevrijd. Het herstel kon beginnen.

Wat er ook dringend hersteld diende te worden, was de complete postadministratie. Toen de Duitsers in 1914 ons land veroverden, weigerden veel Belgische postboden mee te werken met de bezetters. Dat viel niet in goede aarde bij de Duitsers die dan maar zelf een eigen postdienst oprichtten. Belgische zegels en stempels werden verboden en de briefwisseling was aan een strenge controle onderworpen. Sommige stempels werden zelfs in beslag genomen of waren vernietigd.

Bij de bevrijding in 1918 moest men zich behelpen met de oude stempels die nog voor handen waren. Maar er was een probleem.

Elk jaar moesten de laatste twee cijfers van het jaartal aangepast worden en dat was sinds het begin van de oorlog niet meer gebeurd. Daarom werd er afgestempeld met een stempel waarin de laatste twee cijfers ontbreken. Zulke stempels van Loppem zijn gekend van 11 december 1918 tot 19 december 1919. Daarom kreeg die stempel de naam noodstempel. Het is dezelfde stempel als voor de oorlog maar er ontbreken twee cijfers in het jaartal.

Fig. 22 Ansichtkaarten van 11 december 1918 en 16 december 1919 met de noodstempel: jaartal 19 (Verz. B. Blontrock)

Stempeltype E18

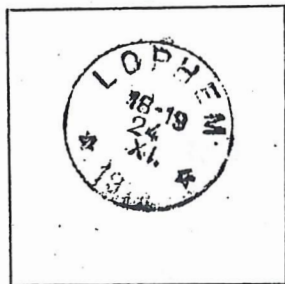

Fig. 23

Na de noodstempel werd een nieuw type sterstempel gebruikt. Hij lijkt op het vorige type maar de naam is duidelijk anders. We vonden hem van 27 mei 1920 tot 11 mei 1923.

Stempeltype E19

Het dienstorder nr. 13 van 6 juli 1923 kondigde een nieuw type stempel aan. Alleen het datummidden moest veranderen. Voortaan was de volgorde: dag/maand/uur. Die verandering is vlug gebeurd want er zijn van dat nieuw type reeds exemplaren gevonden drie weken na het verschijnen van het dienstorder.

Deze stempel is gekend van 27 juli 1923 tot 25 februari 1938.

Het valt op dat er in de periode van de E19 stempel geen tweede stempel van Loppem werd teruggevonden. Was er dan geen reservestempel voorhanden, is die nooit gebruikt geweest?

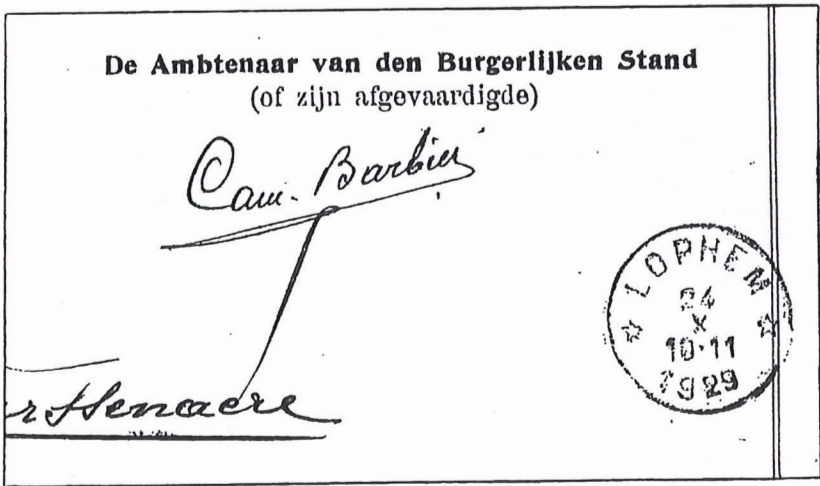

Fig. 24

Stempels met nieuwe schrijfwijze: LOPPEM

Stempeltype E19

In 1937 veranderde de schrijfwijze van veel gemeentenamen: LOPHEM werd LOPPEM.

Dat leverde voor het postkantoor van Loppem twee nieuwe stem-
pels op:

- diameter 24,5 mm: gekend van 4 december 1938 tot 9 september 1953
- diameter 23 mm: gekend van 25 maart 1938 tot 11 september 1953

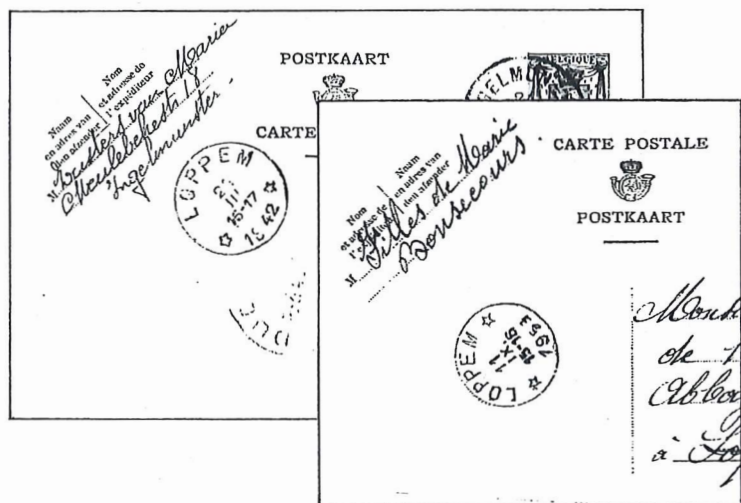

Fig. 25

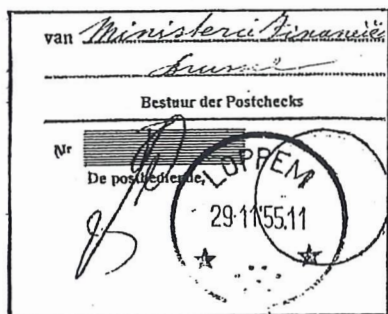

Fig. 26

De raddatumstempels

Raddatumstempels zijn stempels waarbij door middel van wiel-
tjes de datum en het uur ingesteld kunnen worden. In sommige
grote kantoren is dit veel vroeger
gebeurd, maar Loppem beschikt
enkel over een overdraagkantoor
(vandaar die twee sterretjes in de

stempel) en men heeft moeten wachten tot in 1953 vooraleer men zo'n stempel kreeg. In tegenstelling tot het vorige type staan er in deze stempel twee sterretjes die volledig zwart zijn. Onderaan staan er zeven puntjes. Deze raddatumstempel van Loppem is gekend van 19 juni 1953 tot 9 mei 1963.

Van overdraagkantoor naar onderontvangerij

Vanaf 23 mei 1892 tot 8 juli 1963 was er te Loppem een overdraagkantoor of depotrelais. Dat kan men zien aan de twee sterretjes in de stempel. Op 8 juli 1963 kreeg Loppem een postkantoor van hogere rang: een onderontvangerij.

Stempel type G21: A LOPPEM A/ zeven puntjes

Van dit type bestaan er twee verschillende stempels:

de gewone handstempel
gekend van 13 nov. 1963
tot 10 aug. 1981

de voetstempel
gekend van 12 nov. 1970
tot 12 april 1991

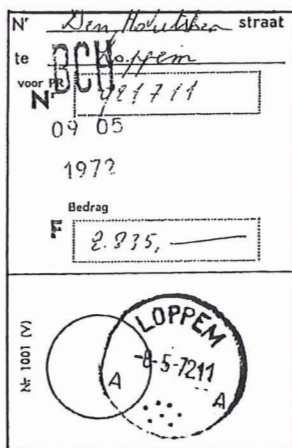

Fig. 27

Stempel G21: B LOPPEM B/ zeven puntjes

Wie A zegt moet ook B zeggen. Het Loppemse postkantoor kreeg in 1963 een tweede handstempel met de letter B.

Deze stempel is gekend van 14 oktober 1963 tot 18 september 1979, maar volgens mondelinge inlichtingen die ik destijds kreeg van de loketbediende Y. Becue werd die stempel, die was blijven liggen in een lade, pas op 28 juni 1982 opgestuurd naar Brussel.

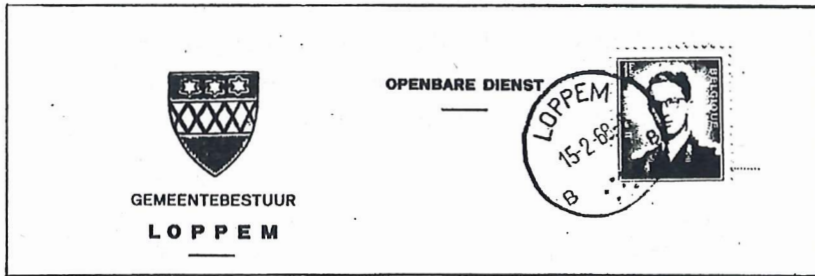

Fig. 28

Invoering van de postnummers

Sinds 21 september 1971 werd Loppem bediend door het post-

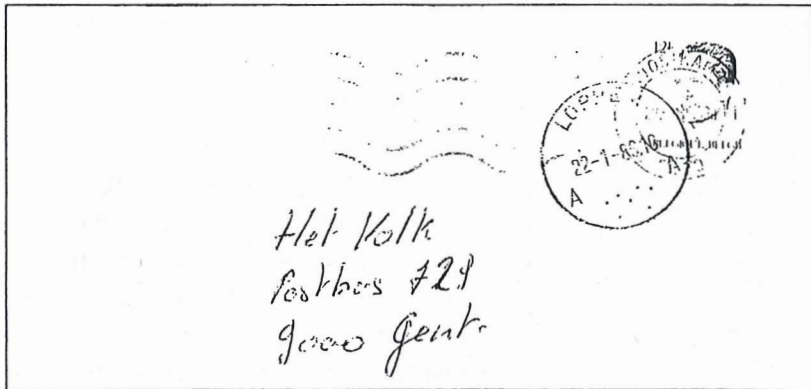

Fig. 29 22 januari 1986 – Stempel Oostkamp met postnummer 8020 en Loppem zonder.

kantoor Oostkamp. Bij de invoering van de postnummers kreeg Oostkamp het nummer 8020 en Loppem 8021. Niettegenstaande De Post iedereen de raad gaf om voortaan de postnummers te gebruiken, moest men in Loppem nog jaren wachten op een stempel met postnummer.

Het postnummer 8021

Vele jaren beschikte het postkantoor van Loppem slechts over één stempel. Op 29 november 1988 kreeg men er een tweede bij. Het was een stempel van het nieuwe type met postnummer 8021. De oude voetstempel met zeven puntjes werd verder gebruikt.

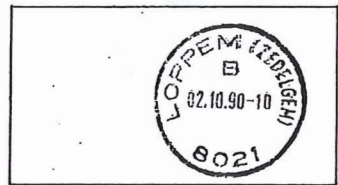
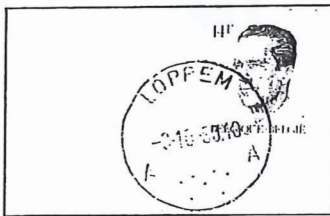

Fig. 30

*Gekend van 12 nov. 1970
tot 12 april 1991*

*Gekend van 29 nov. 1988
tot 2 okt. 1990*

Fig. 31 *Deze stempel werd gebruikt
van 3 oktober 1990 tot
12 april 1991.*

Na de fusies van de gemeenten en de reorganisatie van De Post kregen veel postkantoren een nieuwe postcode. Loppem werd ingedeeld bij Zedelgem en niet langer bij Oostkamp. Maar nu klopte de stempel niet meer:

- postnummer 8021 betekent dat Loppem afhankelijk was van 8020, dus van Oostkamp.

- Loppem was afhankelijk van het kantoor Zedelgem (zie stempel) met postnummer 8210.

Daarom moest men vanaf oktober 1990 het juiste postnummer gebruiken.

Op 1 en 2 oktober werd de stempel 8021 nog gebruikt maar op 3 oktober werd het postnummer verwijderd uit die stempel. Deze 'noodstempel' werd gebruikt tot er nieuwe voorhanden waren.

Op 1 en 2 oktober 1990 mocht het postnummer 8021 niet meer gebruikt worden. Maar nood breekt wet. Een creatieve postbediende vond er iets anders op: de 0 van 8021 werd doorgestreept en achteraan werd een 0 manueel bijgezet. Zo klopte het postnummer toch.

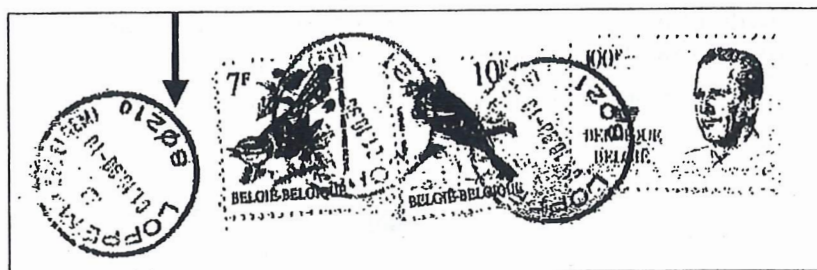
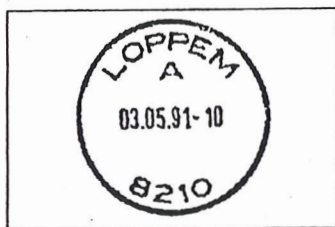

Fig. 32

Het postnummer 8210

Op 10 april 1991 kreeg Loppem zijn twee nieuwe stempels met postnummer 8210.

Gekend van 12 april 1991
tot 26 oktober 2007.

Fig. 33

Gekend van 16 december 1993
tot 26 april 2007.

Zwarte zelfklevende frankeervignetten

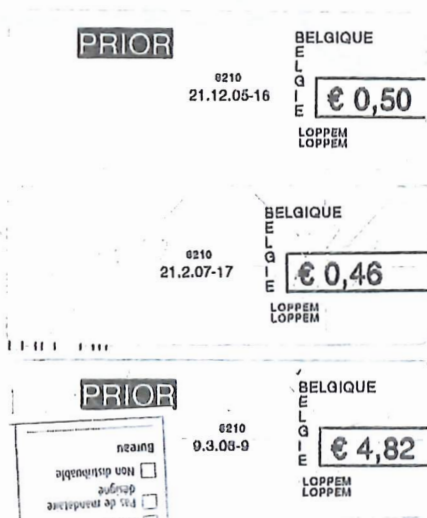
Bij de modernisering van De Post in 2002 werden de eerste frankeervignetten ingevoerd. Na een proefperiode in enkele kantoren werden ze in alle kantoren gebruikt. Deze vignetten waren gekend van 25 maart 2003 tot aan de sluiting van het kantoor in 2007.

Fig. 34

1. een vignet dat niet
versneden is.

2. een versneden vignet
(26 snijlijnen)
om het hergebruik tegen te gaan.

3. een versneden vignet met **PRIOR**
voor een aangetekende zending.

De sluiting van het postkantoor Loppem

Op vrijdag 26 oktober 2007 sloot het postkantoor definitief zijn deuren. Voor postzaken moesten de inwoners van Loppem zich voortaan begeven naar de omliggende gemeenten: Zedelgem, Oostkamp of Brugge.

Fig. 35 De stempel van de laatste dag kreeg een 'rouwbandje' in de datum.
Toeval of opzet?

Een postpunt te Loppem

Op 17 september 2007 werd in Loppem een postpunt geopend. Voor eenvoudige verrichtingen kan men daar nu terecht.

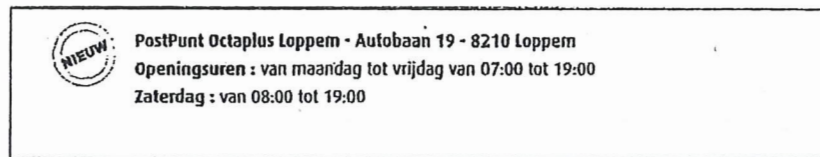

Fig. 36

Men gebruikt er eveneens zwarte frankervignetten.

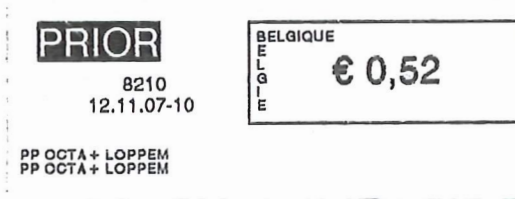

Fig. 37

Men beschikt er ook over een eigen stempel die o.a. gebruikt wordt voor aangetekende zendingen.

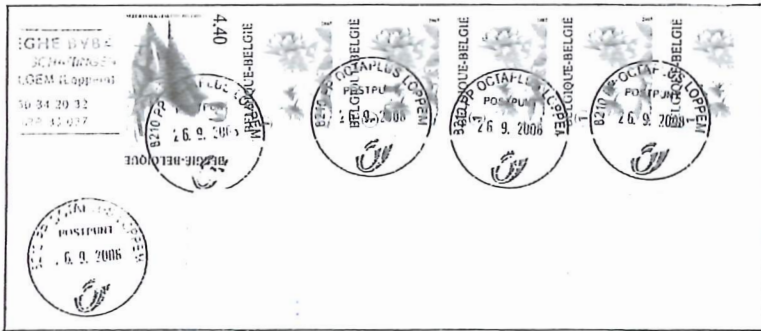

Fig. 38

Postzegels

Fig. 39

De kerk en het Sint-Martinusbeeld.

Het kasteel van Loppem

Het kasteel van Loppem

Een gelegenheidsstempel

Toen Koning Albert I op 19 oktober 1918 zijn blijde intrede deed in het pas bevrijde Brugge, woonde hij in het kasteel van Loppem. Van hieruit vertrokken koning Albert I, koningin Elisabeth en prins Leopold te paard naar Brugge. Ze bleven hier enkele weken wonen voordat ze naar Brussel vertrokken. Op het kasteel van Loppem heeft Albert I een regering van nationale eenheid gevormd: katholieken, socialisten en liberalen in de 'Regering van Loppem'. De 60e verjaardag van deze regering werd herdacht met een speciale afstempeling.

Fig. 40

Graag bedank ik iedereen die mij behulpzaam is geweest bij het verlenen van de onontbeerlijke informatie om het postaal verleden van Loppem te achterhalen, te ordenen en te illustreren. Alle verdere informatie of documentatie wordt met dank aanvaard.

Vrijdag 15 oktober 2010
om 20.00 u in 't Kloosterhof

Marcel DENDUYVER

spreekt over

***Raadsels en mysteries in de
geschiedenis***

Gratis toegang. Iedereen welkom.

Organisatie: Heemkundige Kring Pastoor Ronse i.s.m.

Davidfonds Zedelgem

Legerarts Camiel Vande Voorde, oorlogscorrespondent voor pastoor Frederik Ronse (Antwerpen, 6 september 1914)

Bertrand Denys

Toen de Eerste Wereldoorlog op 4 augustus 1914 ontbrandde, werd ook de Zedelgemse huisarts Camiel Vande Voorde gemobiliseerd.¹ Achter de gevechtslinies werkte hij in Antwerpen begin september 1914 in een “midden hospitaal” waar de gewonden met stoomtreinen aangevoerd werden.

Dokter Vande Voorde was een heel bekende Zedelgemenaar, niet alleen door zijn afkomst als zoon van bakker en kerkraadsvoorzitter August en neef van de zussen Julie en Adelaïde Vande Voorde die voor het Zedelgemse onderwijs wat betekend hadden, maar ook als huisarts. De familie Vande Voorde woonde aan de overkant van de ingang van de kerk. Camiel was geboren in 1866 en kende twee voorgangers-geneesheren in zijn dorp: dr. René Adriaens² (1855-1900; bekend lid van ‘De Swighenden Eede’) en dr. Lucien Leuridan (1873), voorzitter van de ‘katholieke fanfare’ en die in 1912 naar Torhout verhuisde³. Camiel Vande Voorde kocht de villa van Leuridan (huis van wijlen Gerard

1. Onze algemene begeleidende informatie bij de brief haalden wij uit: Debaeke, Siegfried, *Vluchten voor de Grote Oorlog. 1,5 miljoen Belgen op de vlucht 1914-1918*. Koksijde, De Klaproos, 2004. Durnez, Gaston, *Zeg mij waar de bloemen zijn. Beelden uit de Eerste Wereldoorlog in Vlaanderen*. Leuven, Davidsfonds, 1988. Archief Sint-Laurentiusparochie Zedelgem. *Liber memorialis parochiae Zedelghem 1900-1920*. Verbruggen, J.F. en Deduytsche, W., *Van Sarajevo tot Versailles. Brugge*, Uitgaven Westvlaamse Gidsenkring, 1993.

2. Cappon, Géry, *Dokter Renaat Adriaens*. In: Zilleghem, jrg.4, nr. 4, dec. 1983.

3. Denys, Bertrand, *Jubileum Koninklijke Harmonie Kunst en Vermaak 125 (1884-2009)*. Zedelgem, Kunst en Vermaak 2009. Zie vooral p. 22.

Haesaert, Groenestraat 49) en vestigde er zijn huisartsenpraktijk. Als goede vriend van pastoor Frederik Ronse⁴ en op diens verzoek werd ook Camiel op zijn beurt voorzitter van het 'katholiek muziek'. Voor de oorlog nog trouwde hij met Paula Dobbels (Roeselare 1893-Zedelgem 1920), met wie hij drie kinderen kreeg: Maria, Joseph, en André, alle drie tijdens de oorlog geboren in Berck Plage (Frankrijk), ver achter het front waar de dokter dienst deed. Na de oorlog keerde het gezin terug naar Zedelgem, maar in 1920 al stierf zijn vrouw en in 1921 hertrouwde hij met Maria Lobelle (1890-1961). Net als zijn vader, werd ook Camiel Vande Voorde voorzitter van de kerkraad. Tussen 1920 en 1953 bouwde hij in zijn huis aan de Groenestraat een bloeiende huisartsenpraktijk uit. Ook in de andere deelgemeenten van het huidige Zedelgem was de dokter heel bekend. In verscheidene lagere scholen fungeerde hij als inspecterende schooldokter.

Op 4 augustus 1914 vervoegde Camiel Vande Voorde als arts het Belgisch leger. Op 25 augustus signaleerde pastoor Ronse de eerste Duitse Uhlanen, maar pas op 14 oktober trok de vijand massaal door de Zedelgemse dorpskom.

Op een veilige afstand van de gevechtslinies werden hospitalen ingericht voor de gewonden die aan dringende hulp toe waren, andere slachtoffers werden met boten uit de haven van Antwerpen (o.a. met de Congoboot 'Albertville') en Oostende naar Groot-Brittannië overgebracht.

Op zondag 6 september schreef dokter Vande Voorde vanuit Antwerpen een brief naar zijn "eerwaarde vriend" pastoor Ronse te

4. Over pastoor Frederik Ronse (Veurne 1854-Zedelgem 1934) werden diverse artikels gepubliceerd. We vermelden alleen: Arnou, Patrick, *Frederik Theodoor Ronse*. In: *Zilleghem*, jrg. 21, nr. 2, juni 2000, p. 43-72. Denys, Bertrand, *In de wijnkelder van Pastoor Frederik T. Ronse*. In: *Zilleghem*, jrg. 16, nr. 4, dec. 1995, p. 154-167.

Zedelgem met het relaas van zijn werkzaamheden en ervaringen aldaar. Opvallend is de “zegezekeerheid” van de briefschrijver en de haat en afschuw die hij koestert voor de Duitsers, dat “barbaarsch, ruw en wild volk”. Antwerpen, waar dokter Vande Voorde dienst deed, werd op dat moment (6 sept. 1914) nog als oninneembaar beschouwd door z'n sterke fortengordel. De dokter verwoordt in zijn brief de psychologische toestand van de Belg in die dagen. Massaal verlieten Limburgers, Brabanders en Antwerpenaren hun dorp of stad en vluchtten west-, zuid of noordwaarts, richting West-Vlaanderen, Frankrijk of Nederland. In Zedelgem noteerde dagboekschrijver Ronse op 3 september 1914 vluchtelingen uit Eppetegem, Zemst en Mechelen, terwijl dokter Vande Voorde een beschrijving geeft van de wreedheden te Halen ('Slag der zilveren helmen', 12 augustus 1914), Aarschot (19 augustus en 169 burgers afgemaakt), Mechelen (vanaf 25 augustus) en Leuven (25-26 augustus). De dokter heeft het over “ziekentreinen” die gewonden van het front naar Antwerpen brengen en waarin hij de slachtoffers de eerste zorgen toedient.

5. De brief vonden we terug in de papieren nalatenschap van wijlen Victor Deceuninck (broeder Filip CFX), oud-bestuurslid en redacteur van onze kring. We vermoeden dat het een getypte versie van de oorspronkelijk met de hand geschreven brief moet zijn die zich waarschijnlijk in het archief van de Sint-Laurentiusparochie bevindt. Hij beslaat twee velletjes doorslagpapier van 29,8 x 21 cm. In de brief werden correcties in blauwe inkt aangebracht.

Bijlage: brief van dokter Vande Voorde aan pastoor Frederik Ronse d.d. 6 september 1914.

Antwerpen, 6 September 1914

Eerwaarde Heer Pastoor en Vriend,

Ik heb reeds sedert lang gedacht U eens te schrijven, maar door tijdsgebrek het altijd voort uitgesteld. Ik ben hier belast met de ziekentreinen, 't is te zeggen treinen die gedurig onder stoom staan en bij d'eerste aanvraag vertrekken tot aan het slagveld zoo mogelijk of tot aan d'eerste hulpplaats (poste de secours) om de gekwetste te verzorgen en op te nemen en ze naar een midden hospitaal te vervoeren. 't Ware wat lang en moeilijk om U al de gebeurtenissen op te sommen, maar 'k wil er U toch iets over zeggen.

't Is onbeschrijflijk pijnlijk, 't is wreed en hartroerend op den boord zelfs nog, op de niet gevaarlijke plaats van een slagveld te zijn, zoo het leger heeft kunnen vooruittrekken.

't Is al gejammer, gekerm, huilen, roepen en tieren om hulp en troost. 't Is wreed om zien, d'eene met een been afgehakt door een kanonbal, d'andere met den buik opengerispt door schrapnelballen, halve gezichten weggerukt, wonden waar 't bloed met wijde regelmatige gulpen uitbarst.

En terwijl men de zieken verzorgt, terwijl men het bloed stelpt, de pijn tracht te verzachten en wat moed en troost in te boezemen, komt hier en daar eens roggelende eene stervende stem vragen: "Doktoor, schrijf naar mijne vrouw dat ik mijnen plicht gekwe-

ten heb en sterf voor God en Vaderland." Daar: "zeg aan mijne Moeder dat ik vooraleer te sterven het geluk gehad heb eenen priester aan mijne zijde te hebben." Verder nog: "schrijf aan mijne vrouw dat zij goed voor onze kinderen zorge, en zeg dat mijne gedachten voor haar waren." 't Is hartverscheurend soms en onbeschrijflijk.

De Duitschen zijn barbaarsch, ruw en wild, geene woorden kunnen het karakter van dat volk weergeven. In den slag rond Mechelen heb ik eenen jongen gezien van 13 jaren oud, het hart door eene bajonette doorstoken, hij zat nog dood op de knieën met de handen samengevouwen, in smekende houding, zooals de dood door de barbaarsche hand van den Duitsch hem getroffen had. Ik heb een ziekenbezorgster gezien die op 't slagveld hare zorgen aan de gekwetste toediende en door eene lans wierdt doorstoken terwijl zij hare plicht kweet. Rond Mechelen waren inwoners in hunne kelders opgesloten en dan werd het huis door die wilde in brand gestoken. Het gekerm van uit de diepte trok de aandacht aan van ziekenbezorgers die de ongelukkigen verlostten.

Een vriend Dokter heeft bij den slag van Haelen een kindje verzorgd van 9 maanden oud door eenen vijandelijken bal doorboord. Het huis waarin eene moeder met haar twee kleine schaapjes was opgesloten, werd ten brande gelegd en toen de moeder na veel pogen kon vluchten, wierdt op haar geschoten door duitsche soldaten die van ver 't schouwspel aanzagen. De vrouw wierdt gedood, 't een kindje was half verbrand en stierf, nauwelijks buiten, 't kleintje van 9 maanden werdt doodelijk gewond. Dat is oorlog. Toen 't eerste luchtschip op Antwerpen in diepe rust gedompeld, bommen wierp, zijn verschillende aan eene ongelukkige dood gerocht. 'k Heb eene vrouw gezien met

hoofd gansch afgeslegen, en andere in hunnen slaap gedood. De wreedheden en de barbaarsche handelswijze zijn pijnlijk en gruwelijk, maar 't is t'hoopen en met Gods hulp dat de straf zal volgen.

Verscheidene priesters die te Mechelen in de straten wandelden, zijn zonder reden gedood, gij kent waarschijnlijk 't verbranden van Leuven, 't ooteeren van al de jufvrouwen en zusters van 't pensionaat van Thildonck bij Leuven, de dood van den zoon van den burgemeester van Aarschot. Een duitsche generaal was daar geherbergd en had 's avonds aan den tafel van den burgemeester 't avondmaal met de familie genomen. Hij had wijn en champagne doen opdienen. 's Nachts onteerde hij 't dochtertje van den burgemeester, een 14-jarig kind. De zoon, een 18-jarige jongeling, is 's nachts in den kamer van den generaal gedrongen om zijne zuster te wreken en heeft hem de keel afgesneden. 's Anderendaags wierden zoon en vader gefusilleerd in tegenwoordigheid van de moeder die verplicht wierdt op te zien om haren man en zoon onder de vijandelijke kogels te zien neerstorten.

Moed toch onder de dappere Belgische soldaten ontbreekt niet, zij branden van Vaderlandsche liefde en geven hun bloed met liefde voor God en Vaderland om deze te beschermen die ze te huis lief hebben. Gister bezocht ik den 'Albertville', de groote Congoboot die geheel in hospitaal herschepen is, en waar meer dan 300 gekwetsten aan boord zijn. Daar vond ik een jongeling van 24 jaar oud met groote hartkloppingen en met het hart gansch verschoven, in d'eerste dagen van den oorlog had hij een hoefslag van zijn peerd op den borst gekregen. De Dokter had hem gereformeerd en de volledige rust aanbevolen. De jongeling verstond de ergheid van zijn kwaal niet en wilde kost wat kost

ten strijde. Hij is gegaan en heeft gevochten en gedood met d'andere, maar in eenen achtertocht heeft hij door zijne ziekte d'andere niet kunnen volgen en is met drie makkers die hem bijstonden, door den vijand gevangen genomen geweest. Daar kregen zij niets te eten en mochten 't water drinken waarin de soldaten zich gewasschen hadden gedurende twee dagen. Zij waren verplicht zware zakken te dragen door de duitsche officieren. De moedige Gentsche soldaat, Van de Velde genaamd, weigerde tot drie maal toe en wierd telken maal tegen eenen muur gesteld om gefusilleerd te worden. Op 't laatste oogenblik nam hij telkens den zak weer op. Zij kwamen aan ene rustplaats waar zij eenige uren zouden verblijven. En terwijl de wacht half ingeslapen was, sloop Van de Velde dichter bij, hij greep het geweer van den schildwacht en sloeg het herhaalde malen op den kop van den schildwacht die natuurlijk niet meer omkeek. Hij liep de drie makkers halen die hem bijgestaan hadden, en voor 't oogenblik zijn de drie wederom in dienst en hij rust in een kamertje van den 'Albertville', met smaak zijn heldenfeit aan de aanwezigen vertellende. Hij vroeg mij aan zijne vrouw niet te schrijven, want hij wil niet hebben dat zij geware wordt dat hij ziek is. En toch, hoelang zal de sukkelaar het nog uithouden?

Meer feiten in dien aard zou ik U kunnen aanhalen, maar 'k geloof dat het voor dit maal genoeg is. 'k Ben ten volle overtuigd dat den volledigen val van den duitsch nakend is. Nederlagen en hongersnood zullen hem ten einde brengen. 'k Wenschte dat het ras uitgeroeid wordt tot den laatsten man, en dat wij welhaast den Rhijn en Moselle wijn, misschien wel Belgischen wijn mochten vragen.[sic]. 't Is met moed en zelfopoffering dat wij door de gratie Gods tot den zegepraal zullen komen, maar wij willen er geraken.

'k Dank U, eerweerden Heer Pastoor om het dagelijksch bezoek dat gij aan mijne vrouw brengt. 't Doet mij een groot genoegen. Ik bied U mijne eerbiedige en beleefde groeten uit Antwerpen.

Dr. C. Vande Voorde

Gister heb ik de geblindeerde Belgische treinen gaan nazien, gewapend met kanons en mitrailleuzen. Ook nog een der fameuze kanons van de duitsche te Mechelen genomen, een der grootste ter wereld hier te Antwerpen aangebracht met 32 natiepaarden. Dit kanon kan slechts 30 schoten lossen en ieder schot met de fabrikatie onkosten en alles ingerekend kost 150.000 fr. . Gelukkig dat de Belgen de munitie er ook van hebben kunnen medeneemen. 't Zal te pas komen. Groter zegepraal der Belgen te Dendermonde. Ik woon bij Dr. Kops, Handelslei 98, Antwerpen.

**Vrijdag 19 november 2010
om 20.00 u in 't Kloosterhof**

Yvan VAN HYFTE

spreekt over

***Leopold II (als mens en koning)
en Oostende***

Gratis toegang. Iedereen welkom.

Organisatie: Heemkundige Kring Pastoor Ronse i.s.m.

Davidfonds Zedelgem

